

לורנס פישר

"פעם אחד מחשב הביס אותי בשח אבל ניצחתי אותו בקיבוקסינג" מקור לא ידוע

ניוזלטר מספר 17

טוב שחזרתם כי יש לנו סיפור חדש, זה לא מובן מאליו. אני חייב להתוודות שאני לא אוהב אתראשון לציון. עיר גדולה מדי לטעמי. לא הייתי רוצה לגור שם אבל אני המיעוט כאן כי היא בין הערים הגדולות ביותר בארץ עם כרגע מיליון תושבים. היא כל כך גדולה שלפעמים קשה להבחין בגבול בינה ובין חולון כמו שלפעמים קשה לדעת בתל אביב מה שייך לה ומה שייך לגבעתיים, פעם קיבלתי דו"ח תנועה כי חניתי בצד הלא נכון של הרחוב.

אבל ראשון לציון לא תמיד הייתה כל כך גדולה. ב 1882 כ 10 חלוצים קנו יחד כארבע דונם של אדמה כדי להקים את העיר. העיר גדלה כמובן וערים אחרות הוקמו סביבה כמו תל אביב, חולון וגם עיר בשם נחלת יהודה, צפונית לראשון, שהיום היא חלק מראשון לציון עצמה. ב 1948 גרו בראשון לציון כ 12000 תושבים, 5% מהגודל שלה היום. באותם ימים בין ראשון לציון ותל אביב היו מטעי תפוזים, דיונות חול ושני כפרים ערביים עוינים, בית דאז'אן (בית דגן של היום) ויזור. נכון, הם היו כפרים ערביים דאז.

זוכרים את הניוזלטר על צפת והבעיות שהיא חוותה ב 1948? אז בפועל לא רק צפת סבלה, אלא היו קרבות בכל הארץ וכמובן הבריטים, כמו היום, לא עשו כלום כדי להגן על התושבים היהודים. הערבים מהכפרים סביב ראשון לציון התחילו לתקוף רכבים יהודיים שנסעו בין ראשון לתל אביב. יריות, אבנים ומארבים היו כמעט יומיים וזה לא בדיוק היה נעים. היזמים המקומיים לקחו יוזמה והכינו כלי רכב משוריינים שהם הכינו כלומר, לקחו אוטובוס והוסיפו לו פלדה והאוטובוסים היו מלווים את הרכבים. עד שבמארב אחד שבעה אנשים נרצחו ליד יזור וכל התנועה לתל אביב הופסקה.

אבל מה לעשות, תל אביב דאז הייתה מרכז העניינים, מסחר, דואר, אספקה וכד' והיו חייבים להגיע אליה. היו חייבים למצוא דרך להגיע אליה ואכן מצאו דרך שעברה בשדות, כבישי עפר לחולון ומשם לתל אביב. במקום 20 דקות להגיע לתל אביב, זה עתה לקח כשעתיים, די דומה למצב היום, אבל לפחות היום יש כבישים נורמליים. משהו שלמדתי מסרטי ריגול, זה שחייבים לשנות מסלול או במונחים של וייז "חישוב מסלול מחדש" וכך הנהגים עשו, במיוחד נהגי מוניות, כל יום מצאו דרך אחרת בין השדות, העיקר שהיחידות הערביות לא ילמדו את הדרכים.

גם התקשרות עם תל אביב הייתה בעייתית. הטלפונים לא תמיד עבדו ושירותי דואר הרשמיים של המנדט לא היו סדירים, רק פעם פעמיים בשבוע, ולא היו שירותי אינטרנט כי זה נולד 50 שנה אח"כ. בהעדר שירות מסוים באה יוזמה. יש רכבים משוריינים, יש נהגים שמכירים את כל הדרכים לתל אביב, זכרו שמדובר בשדות, ולא 4x4 של היום, אז למה שהרכבים לא ייקחו דואר? ולכן התכנסה מועצה המקומית והחליטה על הקמת שירותי דואר משלה. כמובן זה לא היה חוקי כי עדיין היה שירות הדואר המנדטורי, ולכן כמו שתמיד קורה, החליטו להקים ועדה שיטפל בנושא שלא קשורה למועצה.

הועדה התכנסה והחליטה על עיצוב בול לנושא, בול המראה את רכב המשורייני שהיה בשירות מראשון לתל אביב בכל מקרה. מאחר והיה מדובר על שירות דואר של ראשון לציון, אז השירות התחילה רק בכיוון אחד. מה שמדהים כאן, זה שמרגע האישור, עיצוב הבול, הדפסת הבול ועד הרגע שיצאו המכתבים הראשונים חלפו רק שמונה ימים. כל זה בזמן חירום כאשר מוקפים בכפרים עוינים. איזה ועדה היום היה מצליח, ברוב יחליטו לא להחליט.

השירות פעל בדומה לחברת שליחויות של היום. שולח היה קונה בולים במחירים גבוהים, הרי מישהו צריך לממן את השירות, ומביא את המכתב המבוטל למסעדת הפועלים ברחוב רוטשילד בראשון לציון ואז השליח היה אוסף את המכתבים בשמונה בבוקר ונוסע לתל אביב עם מונית משוריינת. בתל אביב היה מקפץ את המכתבים המבוטלים לנמענים וחוזר לראשון. לא מצאתי אזכור עם היה נוהג גם ברחובות תל אביב עם הרכב המשורייני, אבל יש לזכור שתל אביב לא היה כה גדולה כמו היום.

ברגע שראו שהשירות היה מוצלח, גם נחלת יהודה הצטרפה לשירות. כמובן סוחרים תל אביביים גם עלו על הנושא ואותו שליח היה אוסף את הדואר מנקודת איסוף מוסכם בתל אביב והיה חוזר עם הדואר לראשון.

השירות פעל חודש ימים וב 6 למאי הופסק ושירותי הדואר של מנהלת העם נכנסו לפעולה. אנחנו נדבר על שירותי דואר של מנהלת העם בניוזלטר אחר.

כמובן אספנים וסוחרי בולים אהבו את השירות וראו פוטנציאל וגם הם שלחו מכתבים כקוריוזים, אבל אין מה לעשות ככה זה תמיד, גם אני אשמ בדברים דומים.

נמכר במכירה של "בולי תל באביב" פברואר 2021

הסיפור מבוסס על שני ספרים: בול ראשון לציון של הארגון של אספני בולי ישראל ותולדות הדואר של תקופת המעבר חלק 2 של שמעוני, קרפובסקי ואלוני.

נהניתם, ספר לחבריכם, עוד יותר נהניתם, תרגישו חופשיים לשתף. לא נהניתם, אז אולי תהנו מסיפור הבא.

אז זהו, זה הסיפור של היום, ויש עוד אבל בפעם הבא.

תגובות בקשות וכד' ניתן לשלוח אלי ל lf.stamps@gmail.com

אם רוצים להפסיק לקבל את הניוזלטר, נא לשלוח לי מייל חוזר